

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ԴԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հ Ր Ա Մ Ա Ն

«15» հունիսի 2002թ.

թիվ 30/Ղ

«Առևտրի հարկի հաշվարկման և վճարման կարգի մասին»
հրահանգը հաստատելու մասին

Հիմք ընդունելով «Առևտրի հարկի մասին» ԼՂՀ օրենքի 16-րդ հոդվածը և նպատակ ունենալով պարզաբանել առևտրային կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում առևտրի հարկի հաշվարկման և բյուջե վճարման հարցերը՝

Հ Ր Ա Մ Ա Յ ՈՒ Մ ԵՄ

Հաստատել «Առևտրի հարկի հաշվարկման և վճարման կարգի մասին» հրահանգը:

Հարկային պետական
վարչության պետ
հ/ծ 3-րդ դասի պետական խորհրդական

Հ. ԴԱՀՐԱՄԱՆՅԱՆ

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Ք

Առևտրի հարկի հաշվարկման և վճարման կարգի մասին

Սույն հրահանգը մշակված է ի կատարումն «Առևտրի հարկի մասին» ԼՂՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի և նպատակ ունի պարզաբանել «Առևտրի հարկի մասին» ԼՂՀ օրենքի դրույթները՝ կապված առևտրային կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից ԼՂՀ-ում առևտրի հարկի հաշվարկման և բյուջե վճարման հարցերի հետ:

1.1. Առևտրի հարկը օրենքով սահմանված չափով և ժամկետներում ձեռնարկատիրական գործունեության իրականացման համար պետական բյուջե վճարվող՝ ավելացված արժեքի հարկին (այսուհետ՝ ԱԱՀ) և (կամ) շահութահարկին (եկամտահարկին) փոխարինող հարկ է:

Առևտրի հարկի ընդհանուր գումարի մեջ ԱԱՀ-ի հաշվարկային մեծությունը ընդունվում է 60%:

1.1.1. Առևտրային կազմակերպությունների համար առևտրի հարկը փոխարինում է ԱԱՀ-ին և (կամ) շահութահարկին:

1.1.2. Անհատ ձեռնարկատերերի համար առևտրի հարկը փոխարինում է ԱԱՀ-ին և (կամ) եկամտահարկին:

1.2. Առևտրի հարկ վճարողների համար առևտրի հարկով հարկվող գործունեության մասով կասեցվում են ԱԱՀ-ի և շահութահարկի (եկամտահարկի) գծով հարկային օրենսդրությամբ սահմանված հարկային արտոնությունները:

1.3. Առևտրի հարկ վճարողների առևտրի հարկով հարկվող օբյեկտը որոշելիս հաշվի չեն առնվում.

ա/ առևտրային կազմակերպություն լինելու դեպքում՝ շահութահարկի գծով համախառն եկամտից նվազեցումները (ծախսեր, կորուստներ, այլ նվազեցումներ).

բ/ անհատ ձեռնարկատեր լինելու դեպքում՝ եկամտահարկի գծով համախառն եկամտից նվազեցումները (նվազեցվող եկամուտներ, անձնական²⁾ նվազեցումներ, ծախսեր).

1.4. Առևտրի հարկի հասկացությունը և առևտրի հարկ վճարողները.

ԼՂՀ-ում առևտրի հարկ վճարող են համարվում¹⁾ խանութների, կրպակների (տաղավարների), պահեստների¹⁾ միջոցով վաճառք իրականացնող առևտրային կազմակերպությունները և անհատ ձեռնարկատերերը, բացառությամբ սույն հրահանգի 1.5. կետում նշվածներից:

Առևտրի հարկ վճարող համարվելու անհրաժեշտ պայմաններն են՝

ա/ խանութների, կրպակների (տաղավարների), պահեստների միջոցով վաճառք իրականացնելու դեպքում՝ առանձին շինության (մշտական կամ ոչ մշտական) առկայությունը, *այդ թվում տեխնիկական հեղուկների վաճառքի մասով¹⁾*.

բ/ (հանվել է)¹⁾

Սույնը չի տարածվում՝

- դեղատների վրա՝ դեղանյութերի, դեղամիջոցների և բժշկական պարագաների վաճառքի մասով.

- (հանվել է)

- (հանվել է)

- լցավորման կետերի միջոցով տեխնիկական հեղուկների վաճառքի մասով:¹⁾

- պահեստների, խանութների, կրպակների (տաղավարների) վրա՝ սեփական արտադրանքի, ինչպես նաև ընդհանուր հարկման համակարգով հարկվող գործունեության մասով մուտքագրված հիմնական միջոցների, արագամաշ առարկաների, հումքի և նյութերի իրացման մասով:²⁾

1.5. Առևտրի հարկ վճարողներ չեն կարող համարվել.

ա) «Հաստատագրված վճարների մասին» ԼՂՀ օրենքի համաձայն հաստատագրված վճար վճարող անձինք՝ գործունեության այդ մասով,

բ) *անձինք, որոնց կողմից նախորդ տարվա ընթացքում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն «ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով ներմուծված և չիրացված այնպիսի ապրանքների մնացորդը, որոնց ներմուծման համար մաքսատուրքի դրույթաչափը սահմանված է 0 տոկոս, ենթակա չեն ակցիզային հարկով հարկման և որոնցից ավելացված արժեքի հարկը մաքսային մարմինների կողմից չի հաշվարկվում և գանձվում, գերազանցում է մեկ միլիոն դրամը,⁴⁾*

գ) այն անձինք, որոնք դադարել են համարվել այդպիսիք՝ մինչև տվյալ տարվա դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ,

դ) ակցիզային հարկով հարկման ենթակա ապրանքներ արտադրողները՝ իրենց սեփական արտադրության արտադրանքի՝ խանութների, կրպակների (տաղավարների), պահեստների միջոցով ինքնուրույնաբար իրացման մասով:

ե) «Արտոնագրային վճարների մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի համաձայն արտոնագրային վճար վճարող անձինք:⁴⁾

Սույն կետի «ա» և «դ» ենթակետերում նշված գործունեություն իրականացնող անձինք կարող են առևտրի հարկ վճարող դառնալ այլ գործունեության մասով, իսկ սույն կետի «բ» և «ե» ենթակետերում նշված⁴⁾ անձինք առևտրի հարկ վճարող դառնալ չեն կարող (այդ թվում՝ այլ գործունեության մասով):

1.6. Առևտրային կազմակերպությունները և անհատ ձեռնարկատերերը իրենց հաշվառման վայրի հարկային մարմին են ներկայացնում սույն հրահանգի հավելված 1-ում բերված ձևի հայտարարագիր:

1.6.1. Հաշվետու տարվա համար հայտարարագիրը հաշվառման վայրի հարկային մարմին է ներկայացվում հունվարի 1-ից մինչև 20-ը²⁾ ներառյալ:

Նոր ստեղծված (պետական գրանցում (հաշվառում) ստացած)⁴⁾ առևտրային կազմակերպությունները և անհատ ձեռնարկատերերը հայտարարագիրը հաշվառման վայրի հարկային մարմին են ներկայացնում մինչև պետական գրանցման (հաշվառման)⁴⁾ ամսվան հաջորդող ամսվա 1-ը:

Անկախ հայտարարագրի ներկայացման հանգամանքի առևտրի հարկ վճարող են համարվում նաև այն հարկ վճարողները, որոնք բավարարում են «Առևտրի հարկի մասին» ԼՂՀ օրենքի պահանջները:¹⁾

1.6.2. 2002 թ. 2-րդ կիսամյակից առևտրի հարկ վճարող համարվելու համար հայտարարագիր ներկայացրած անձինք 2002թ. հուլիսի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը համարվում են այդպիսիք, եթե հայտարարագիրն իրենց հաշվառման վայրի հարկային մարմին են ներկայացրել 2002թ. հուլիսի 1-ից 25-ը (ներառյալ):

1.7. Առևտրի հարկ վճարողը դադարում է համարվել այդպիսին սույն հրահանգի 1.7.1. կետի «ա» ենթակետում նշված դեպքում՝ այդ գործունեության մասով, իսկ 1.7.1 կետի «բ» ենթակետում նշված դեպքում՝ գործունեության բոլոր տեսակների մասով:¹⁾

Եթե հարկ վճարողը սույն կետի համաձայն առևտրի հարկ վճարող լինելու դադարեցման հիմքերի առկայության դեպքում շարունակում է համարել իրեն առևտրի հարկ վճարող և կատարված գործողությունները ձևակերպել սույն հրահանգի դրույթների համապատասխան, ապա այդ փաստը ստուգմամբ հայտնաբերելու դեպքում սույն հրահանգի 1.7.1 կետով¹⁾ սահմանված ժամկետներից սկսած հարկերը հաշվարկվում են Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված ընդհանուր կարգով: Այդ դեպքում հարկ վճարողի կողմից հաշվարկված առևտրի հարկի գումարները հաշվանցվում են ընդհանուր սահմանված կարգով հաշվարկված շահութահարկից (եկամտահարկից) և ԱԱՀ-ից սույն հրահանգի 1.1. կետի նշված համամասնությամբ:

1.7.1. Առևտրի հարկ վճարողը դադարում է համարվել այդպիսին, եթե.¹⁾

ա/ իրականացնում է սույն հրահանգի 1.5 կետի «դ» ենթակետով նախատեսված գործունեություն.

բ) եռամսյակի ընթացքում նրա կողմից Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն «ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով ներմուծված այնպիսի ապրանքների ներմուծման ծավալը, որոնց ներմուծման համար մաքսատուրքի դրույթաչափը սահմանված է 0 տոկոս, ենթակա չեն ակցիզային հարկով հարկման և որոնցից ավելացված արժեքի հարկը մաքսային մարմինների կողմից չի հաշվարկվում և գանձվում, գերազանցում է 250.0 հազար դրամը:^{1), 4)}

Սույն կետում նշված դեպքերում առևտրի հարկ վճարողը դադարում է համարվել այդպիսին՝ սահմանված փաստը տեղի ունենալու պահից:³⁾

1.7.2. (հանվել է)¹⁾

2. Առևտրի հարկով հարկվող օբյեկտը

2.1. Առևտրի հարկով հարկվող օբյեկտ է համարվում հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում առևտրի հարկ վճարողի կողմից մատակարարված ապրանքների և մատուցված ծառայությունների իրացման շրջանառությունը՝ ներառյալ սույն հրահանգի 7.2. կետով սահմանված կարգով իրենց կողմից դուրս գրված հարկային հաշվում առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարները:

Սույն հրահանգի իմաստով՝

- ապրանքների մատակարարում է համարվում գործարք, որն իրականացվում է ապրանքների և այլ գույքի սեփականության իրավունքը այլ անձի փոխանցելու միջոցով,

- ծառայությունների մատուցում է համարվում գործարք, որն անմիջականորեն կապված է իրացնողի կողմից վաճառվող ապրանքների տեղափոխման հետ:

2.2. Ապրանքների մատակարարման և ծառայությունների մատուցման¹⁾ դեպքում իրացման շրջանառությունը որոշվում է այդ գործարքների (գործառնությունների) ամբողջ արժեքից ելնելով:

Ապրանքների անհատույց մատակարարման, ծառայությունների անհատույց մատուցման, ինչպես նաև այն դեպքում, երբ դրանց դիմաց տվյալ գործարքների (գործառնությունների) համար սովորականի համեմատ կիրառվում են գործարքի իրական արժեքից 20 և ավելի տոկոսով ցածր գներ

(մասնակի հատուցում), առևտրի հարկով հարկվող օբյեկտ է համարվում գործարար շրջանակներում համեմատելի հանգամանքներում այդպիսի կամ նույնանման գործարքների համար սովորաբար որպես հարկման օբյեկտ ընդունվող մեծությունը (գործարքի արժեքը), իսկ դրա բացակայության դեպքում՝ համանման պայմաններում գործող այլ հարկ վճարողի կողմից համեմատելի հանգամանքներում նույնանման գործարքների համար սովորաբար որպես առևտրի հարկով հարկվող օբյեկտ ընդունվող մեծության (գործարքի արժեքի) 80 տոկոսը:^{*2),*4)}

3. Առևտրի հարկի դրույքաչափը և հաշվարկումը

3.1. Բացառությամբ սույն կետի երկրորդ պարբերությամբ սահմանված դեպքի՝ առևտրի հարկի հաշվարկի ներկայացման հաշվետու ժամանակաշրջան է համարվում ամիսը:

«Հարկերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 20¹-րդ հոդվածով սահմանված կարգով և ժամկետներում հայտարարագիր ներկայացրած անհատ ձեռնարկատերերի համար առևտրի հարկի հաշվարկի ներկայացման հաշվետու ժամանակաշրջան է համարվում կիսամյակը:^{*3)}

^{*1)} 3.2. Առևտրի հարկ վճարողները յուրաքանչյուր ամսվա համար առևտրի հարկը հաշվարկում են հարկվող օբյեկտի նկատմամբ 3 տոկոս դրույքաչափով:

Օրինակ 1. Առևտրային կազմակերպությունը 2013 թվականին հանդիսանում է առևտրի հարկ վճարող: Փետրվար ամսվա բնական հյութերի վաճառքի մասով իրացման շրջանառությունը կազմել է 20.0 միլիոն դրամ:

2013թ. փետրվար ամսվա համար առևտրի հարկի գումարը կկազմի 0.6 միլիոն դրամ (20.0 x 3%):^{*2),*4)}

3.2¹. Առևտրի հարկ վճարողները հաշվետու ժամանակաշրջանում հաշվարկված առևտրի հարկի գումարից ձեռքբերումների (ծախսեր) մասով նվազեցումներ չեն կատարում:^{*2)}

3.3. (հանվել է)^{*1)}

4. Եկամուտների (իրացման շրջանառության) և ծախսերի հաշվառումը

4.1. Առևտրի հարկ վճարողները եկամուտների (իրացման շրջանառության) և ծախսերի հաշվառումն իրականացնում են հաշվեգրման եղանակով:

Հաշվեգրման եղանակով հաշվառման դեպքում առևտրի հարկ վճարողը այդպիսին համարվելու հաշվետու ժամանակաշրջանում եկամուտների (իրացման շրջանառության) և ծախսերի հաշվառումն իրականացնում է՝ համապատասխանաբար ելնելով իր կողմից եկամուտների ստացման իրավունքը ձեռք բերելու կամ դրա համար այդ ծախսերը ձանաչելու պահից՝ անկախ եկամտի փաստացի ստացման կամ վճարումների իրականացման ժամկետից:

4.2. Հաշվեգրման եղանակով եկամուտները (իրացման շրջանառությունը) հաշվառելիս առևտրի հարկ վճարողը հաշվի է առնում հետևյալ առանձնահատկությունները.

ա/ եկամտի ստացման իրավունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե համապատասխան գումարը ենթակա է առևտրի հարկ վճարողին անվերապահ վճարման (հատուցման) կամ հարկատու կատարել է գործարքից կամ պայմանագրից բխող պարտավորությունները, եթե նույնիսկ այդ իրավունքի բավարարման պահը հետաձգվել է կամ վճարումներն իրականացվում են մաս-մաս.

բ/ առևտրի հարկ վճարողի կողմից ծառայություններ մատուցելու դեպքում նշված իրավունքը համարվում է ձեռք բերված գործարքից բխող ծառայությունների մատուցումն ավարտելու պահից:

4.3. Առևտրի հարկով և ընդհանուր հարկման համակարգով և (կամ) հաստատագրված վճարով հարկվող գործունեություն իրականացնող առևտրային կազմակերպությունը կամ անհատ ձեռնարկատերը ընդհանուր արտադրական և ընդհանուր տնտեսական ծախսերը (օրինակ, կառավարման ապարատի աշխատավարձ, սոցիալական ապահովության վճարներ, կառավարման տեխնիկական միջոցների և ոչ արտադրական (ընդհանուր տնտեսական) նշանակության հիմնական միջոցների նորոգում, պահպանում և շահագործում, խորհրդատվական և տեղեկատվական ծառայություններ, գրասենյակային, փոստային, հեռախոսային, հեռագրային և մմանատիպ այլ ծախսեր), որոնք ըստ հարկման համակարգերի հնարավոր չէ առանձնացնել, բաշխում են ելնելով ընդհանուր համախառն եկամտի մեջ հարկման տարբեր համակարգերի գծով ստացված համախառն եկամուտների տեսակարար կշիռներից:^{*2)}

4.4. Առևտրի հարկ վճարողի գործունեության հետ կապված փաստաթղթերով հիմնավորված ծախսերը հաշվառվում են^{*2)} այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում, որում դրանք կատարվել են:

Եթե ծախսերը հիմնավորող փաստաթղթերը ստացվել են առևտրի հարկի հաշվարկը հարկային մարմին ներկայացնելուց հետո, ապա ծախսերը (մասնավորապես, էլեկտրաէներգիայի, կապի) հաշվառվում են այդ փաստաթղթերը ստացվելու հաշվետու ժամանակաշրջանում:

Առևտրի հարկ վճարողները այդպիսին համարվելու հաշվետու ժամանակաշրջանում, մինչև առևտրի հարկ վճարող համարվելը ԼՂՀ տարածքում ձեռքբերումների գծով մատակարարների

հարկային հաշիվներում առանձնացված և չհաշվանցված հետաձգված ԱԱՀ-ի այն գումարները, որոնք վճարվել են առևտրի հարկ վճարող համարվելու ժամանակահատվածում, հաշվառվում են որպես ծախս վճարման հաշվետու ժամանակաշրջանում, իսկ փաստաթղթերով չհիմնավորված այլ ծախսերը հաշվառվում են անբողջ ծավալով:²⁾

4.5. Առևտրի հարկ վճարողները այդպիսին համարվելու հաշվետու ժամանակաշրջանում առևտրի հարկով հարկվող գործունեության մասով վարում են եկամուտների և ծախսերի հաշվառում, ինչպես նաև հարկային օրենսդրությանն առնչվող գրանցումներ՝ ԼՂՀ կառավարության սահմանած կարգով:

Պարբերությունը ուժը կորցրած է ճանաչվել ⁴⁾

5. Առևտրի հարկի հաշվարկների ներկայացման և առևտրի հարկի վճարման կարգը և ժամկետները

5.1. Առևտրի հարկ վճարողները, բացառությամբ սույն կետի երկրորդ պարբերությամբ սահմանված առևտրի հարկ վճարողների, իրենց հաշվառման վայրի հարկային մարմին են ներկայացնում սույն հրահանգի հավելված 2-ով սահմանված ձևով առևտրի հարկի ամսական հաշվարկ՝ մինչև այդ ամսվան հաջորդող ամսվա 20-ը ներառյալ:

«Հարկերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 20¹-րդ հոդվածով սահմանված կարգով և ժամկետներում հայտարարագիր ներկայացրած անհատ ձեռնարկատեր առևտրի հարկ վճարողները իրենց հաշվառման վայրի հարկային մարմին են ներկայացնում սույն հրահանգի հավելված 2ա-ով սահմանված ձևով առևտրի հարկի կիսամյակային (ամսական կտրվածքով) հաշվարկ՝ մինչև այդ կիսամյակին հաջորդող ամսվա 20-ը ներառյալ:^{2),*3)}

5.2. Առևտրի հարկ վճարողները մինչև հարկային մարմինների կողմից ստուգումներ սկսելը նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանների համար ներկայացված առևտրի հարկի հաշվարկներում սխալներն ինքուրույն հայտնաբերելու դեպքում կարող են հարկային մարմիններ ներկայացնել ճշտված հաշվարկներ, որի հիման վրա կատարվում է այդ ժամանակաշրջանների համար հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկ, եթե դրանք չեն վերաբերում հարկային մարմինների կողմից ստուգվող կամ արդեն իսկ ստուգված ժամանակաշրջաններին²⁾.

(հանվել է) ^{*1)}

5.3. *(հանվել է) ^{*1)}*

5.4. Առևտրի հարկ վճարողները հարկի գումարը յուրաքանչյուր ամսվա համար պետական բյուջե են վճարում մինչև հաջորդ ամսվա 20 -ը ներառյալ:^{2),*3)}

5.5. Առևտրի հարկ վճարողներն այսպիսին համարվելու հաշվետու ժամանակաշրջանում այդ գործունեության մասով շահութահարկի (եկամտահարկի) կանխավճարներ չեն կատարում:

5.6. Միայն առևտրի հարկով հարկվող գործունեություն իրականացնող հարկ վճարողները հարկային մարմիններին շահութահարկի հաշվարկ չեն ներկայացնում:^{*1),*3), *4)}

5.7. *(ուժը կորցրած է ճանաչվել) ^{*4)}*

6. Առևտրի հարկ վճարողների կողմից այլ հարկերի վճարումը

6.1. Առևտրի հարկ վճարողների համար այդպիսին համարվելու հաշվետու ժամանակաշրջանում պահպանվում է օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում գույքահարկի, հողի հարկի, մաքսային սահմանին գանձվող ԱԱՀ-ի և ակցիզային հարկի, ինչպես նաև օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ նաև այլ պարտադիր վճարների (այդ թվում^{*1)} բնապահպանական և բնօգտագործման վճարներ, պետական տուրքեր, տեղական տուրքեր և վճարներ²⁾) հաշվարկման և վճարման կարգը:

Առևտրի հարկ վճարողների համար իրենց կողմից վճարած կամ վճարման ենթակա գույքահարկը, հողի հարկը, օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ նաև այլ պարտադիր վճարները (այդ թվում^{*3)} բնապահպանական և բնօգտագործման վճարներ, պետական տուրքեր, տեղական տուրքեր և վճարներ^{*2)}) ներառվում են ծախսերի մեջ:

6.2. Առևտրի հարկ վճարողները այդպիսին համարվելու հաշվետու ժամանակաշրջանում օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում հանդիսանում են նաև հարկային գործակալ՝ շահութահարկի և եկամտահարկի գծով, ինչպես նաև հաշվարկում և վճարում են ԱԱՀ՝ «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ԼՂՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ կետով սահմանված դեպքում²⁾:

Սույն հրահանգով կարգավորվող հարաբերությունների մասով բացառապես առևտրի հարկ վճարողները ազատվում են «Եկամտահարկի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 21-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետով հարկային գործակալի համար սահմանված պարտավորությունների կատարումից, եթե առկա են Հայաստանի Հանրապետությունից Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածք ապրանքների ներմուծման փաստը հաստատող փաստաթղթերը (ներմուծման հայտարարագրերը):^{*3)} Առևտրի հարկ վճարողները առևտրի հարկով հարկվող

գործունեության մասով^{*2)} ազատվում են «Ավտոմոբիլային ճանապարհների շինարարության, նորոգման և պահպանման համար կատարվող մասհանումների (հատկացումների) մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով սահմանված պարտավորությունների կատարումից:^{*1)}

Սույն հրահանգով կարգավորվող հարաբերությունների մասով բացառապես անհատ ձեռնարկատեր առևտրի հարկ վճարողների վրա չեն տարածվում «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով նախատեսված եկամտի ստացման հետ կապված ձեռք բերված ապրանքների համար կատարած ծախսերի հիմնավորման նկատմամբ ներկայացվող պահանջները, եթե առկա են Հայաստանի Հանրապետությունից Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածք ապրանքների ներմուծման փաստը հաստատող փաստաթղթերը (ներմուծման հայտարարագրերը):^{*3)}

Օրինակ 1¹. 2009 թվականի հուլիսի 7-ին պետական գրանցում ստացած անհատ ձեռնարկատերը, հարկերը հաշվարկել է բացառապես առևտրի հարկով հարկման համակարգով: 2009 թվականին ապրանքների մատուցումից ստացել է համախառն եկամուտ 12000.0 հազ. դրամ: Հայաստանի Հանրապետությունից կատարել է եկամուտների ստացման համար անհրաժեշտ առանց փաստաթղթերի հիմնավորման ձեռքբերումներ 8000.0 հազ. դրամի չափով, որի մասով առկա են Հայաստանի Հանրապետությունից Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածք ապրանքների ներմուծման փաստը հաստատող փաստաթղթերը: Անհատ ձեռնարկատերը կատարել է նաև փաստաթղթերով հիմնավորված 2500.0 հազ. դրամի ծախսեր (աշխատավարձ և չփոխհատուցվող հարկեր, վճարներ): Իրացված ապրանքի արժեքը կազմում է 6000.0 հազ. դրամ:

Տվյալ դեպքում 2009 թվականի ընթացքում ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված եկամուտներից պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարները հաշվարկվում է հետևյալ ձևով.

ա) համախառն եկամուտ	12000.0 հազ. դրամ.
բ) համախառն եկամտից նվազեցվող ծախսեր՝ այդ թվում՝	8500.0 հազ. դրամ,
- վաճառված ապրանքների ձեռքբերման արժեքը՝	6000.0 հազ. դրամ,
- փաստաթղթերով հիմնավորված ծախսեր	2500.0 հազ. դրամ,
գ) պարտադիր սոցիալական ապահովության վճար (350.0 > 30.0)՝	350.0 հազ. դրամ. ^{*2), *3)}

6.3. Առևտրի հարկ վճարողները այդպիսին համարվելու հաշվետու ժամանակաշրջանում ապրանքների և ծառայությունների դիմաց մատակարարներին վճարած, վճարման ենթակա (ինչպես նաև ապրանքների ներմուծման ժամանակ մաքսային մարմիններում վճարած կամ վճարման ենթակա) անուղղակի հարկերի գումարները միացնում են այդ ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերման արժեքին:

7. Առևտրի հարկ վճարողների կողմից հաշվարկային փաստաթղթերի դուրսգրումը

7.1. Առևտրի հարկ վճարողներն այդպիսին համարվելու հաշվետու ժամանակաշրջանում գործունեության այդ մասով իրենց կողմից վաճառվող ապրանքների և մատուցվող ծառայությունների գծով գնորդներին (ծառայություններից օգտվողներին) դուրս են գրում հաշվարկային փաստաթղթեր՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

7.2 Առևտրի հարկ վճարողներն մատակարարներից հարկային հաշիվներով ձեռք բերված կամ մաքսային հայտարարագրերով ներմուծված^{*2)} ապրանքների իրացման մասով կարող են դուրս գրել հարկային հաշիվներ: Ընդ որում, դուրս գրվող հարկային հաշիվներում նշված ԱԱՀ-ի գումարը չի կարող գերազանցել մատակարարների կողմից ներկայացված հարկային հաշիվներում (ներմուծման դեպքում՝ մաքսային հայտարարագրերում)^{*2)} առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը:^{*1)}

7.2.1. Սույն հրահանգի 7.2. կետով նախատեսված դեպքում հարկային հաշվում նշված^{*2)} ԱԱՀ-ի գումարը ներառվում է առևտրի հարկով հարկվող իրացման շրջանառության մեջ:

7.3. Առևտրի հարկ վճարողներն այդպիսին համարվելու հաշվետու ժամանակաշրջանում (ինչպես նաև հայտարարագրի ներկայացման համար սույն հրահանգի 1.6. կետով սահմանված ժամանակահատվածում) գործունեության այդ մասով իրենց կողմից դուրս գրվող հաշվարկային փաստաթղթերում սույն հրահանգի 7.2^{*1)} կետի պահանջների խախտումով ԱԱՀ-ի դրույքաչափի և գումարի վերաբերյալ նշում կատարելու դեպքում պարտավոր են առանձնացված հարկի գումարը վճարել պետական բյուջե առևտրի հարկի վճարման ժամկետում (մինչև տվյալ ամսվան հաջորդող ամսվա 20-ը ներառյալ)^{*2), *3)}:

Օրինակ 2. Առևտրի հարկ վճարող հանդիսացող առևտրային կազմակերպությունը 2013թ. հունվար ամսում մատակարարներից ստացված հարկային հաշիվներով ձեռք է բերել 900.0 հազար դրամ արժողությամբ ցեմենտ, որում առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը կազմել է 150.0 հազար դրամ: Սույն ժամանակահատվածում 1080.0 հազար դրամ ընդհանուր գումարով ցեմենտը երկու հարկային հաշիվներով իրացրել է ԱԱՀ վճարող շինարարական կազմակերպության՝ համապատասխանաբար՝ 600.0 հազար դրամ, ԱԱՀ՝ 120.0 հազար դրամ և 300.0 հազար դրամ՝ ԱԱՀ՝ 60.0 հազար դրամ, որոնց դիմաց կատարվել է բանկային վճարում:

Տվյալ ամսվա համար առևտրի հարկ վճարողի կողմից բյուջե վճարման ենթակա առևտրի հարկի գումարը կկազմի 30.6 հազար դրամ (1020.0 x 3 %), իսկ ԱԱՀ-ի գումարը 60.0 հազար դրամ:

Ընդ որում ցեմենտը ձեռք բերած ԱԱՀ վճարող կազմակերպության մոտ 60.0 հազար դրամ ԱԱՀ-ի գումարը ենթակա չէ հաշվանցման (հարկային հաշվում առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը ենթակա է վերաձևակերպման այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, որում պարզվել կամ արձանագրվել է դրա հաշվանցման անթույլատրելիությունը):

Օրինակ 2¹. Առևտրի հարկ վճարող հանդիսացող առևտրային կազմակերպությունը 2013թ. մարտ ամսում մատակարարներից հարկային հաշիվներով ձեռք է բերել 850.0 հազար դրամ ընդհանուր արժեքով յուղաներկ, որում առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը կազմել է 141.7 հազար դրամ: Նույն հաշվետու ժամանակաշրջանում առևտրի հարկ վճարողը ձեռք բերված յուղաներկը 1035.0 հազար դրամ գումարով՝ մեկ հարկային հաշվով, ամբողջությամբ իրացրել է ԱԱՀ վճարող համարվող կազմակերպությանը, որում առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը կազմել է 172.5 հազար դրամ:

Տվյալ ամսվա համար առևտրի հարկ վճարողի կողմից բյուջե վճարման ենթակա առևտրի հարկի գումարը կկազմի 25.9 հազար դրամ ((1035.0-172.5) x 3%), ԱԱՀ-ի գումարը՝ 172.5 հազար դրամ:

Ընդ որում, յուղաներկը ձեռք բերած ԱԱՀ վճարող համարվող կազմակերպության մոտ 172.5 հազար դրամ ԱԱՀ-ի գումարը ենթակա չէ հաշվանցման (հարկային հաշվում առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը ենթակա է վերաձևակերպման այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, որում պարզվել կամ արձանագրվել է դրա հաշվանցման անթույլատրելիությունը):

Օրինակ 2². Առևտրի հարկ վճարողը Հայաստանի Հանրապետության մաքսային սահմանով ներմուծել է էլեկտրատեխնիկական ապրանքներ 3000.0 հազար դրամ մաքսային արժեքով, սահմանին վճարելով 660.0 հազար դրամ ԱԱՀ (մաքսային հայտարարագիրն առկա է): Փետրվար ամսում ձեռք բերված ապրանքները լրիվությամբ իրացվել են երեք հարկային հաշիվներով 4140.0 հազար դրամ ընդհանուր գումարով: Ընդ որում, հարկային հաշիվներում առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարները կազմել են համապատասխանաբար 600.0 հազար դրամ, 60.0 հազար դրամ և 30.0 հազար դրամ:

Կազմակերպությունը մինչև մարտի 20-ը ներառյալ պարտավոր է բյուջե վճարել 123.3 հազար դրամ առևտրի հարկ ((4140.0-30.0)x3%) և 30.0 հազար դրամ ԱԱՀ:^{*1),*2),*4)}

7.3.1. Սույն հրահանգի 7.3. կետով նախատեսված դեպքում հարկային հաշվում նշված գումարը ներառվում է առևտրի հարկով հարկվող իրացման շրջանառության մեջ՝ առանց պետական բյուջե վճարման ենթակա ԱԱՀ-ի գումարի:

8. Հարկման ընդհանուր կարգից առևտրի հարկին անցնելը

8.1. Առևտրի հարկ վճարող դարձած և միաժամանակ ընդհանուր հարկման համակարգով և (կամ) հաստատագրված վճարով հարկվող գործունեություն չիրականացնող անձինք առևտրի հարկ վճարող դառնալու նախորդող ժամանակահատվածներում իրացման շրջանառության նկատմամբ հաշվարկված ԱԱՀ-ի գումարները գերազանցող՝ մատակարարների հարկային հաշիվներում առանձնացված, ինչպես նաև մաքսային մարմիններում վճարված (վճարման ենթակա) ԱԱՀ-ի գումարների մնացորդը միացնում են ծախսերին (առևտրի հարկ վճարող համարվելու առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանում):

8.2. Առևտրի հարկ վճարող դարձած և միաժամանակ ընդհանուր հարկման համակարգով և (կամ) հաստատագրված վճարով հարկվող գործունեություն իրականացնող անձինք որպես այդպիսիք դառնալու պահին նախորդող ժամանակահատվածներում իրացման շրջանառության նկատմամբ հաշվարկված ԱԱՀ-ի գումարները գերազանցող՝ մատակարարների հարկային հաշիվներում առանձնացված, ինչպես նաև մաքսային մարմիններում վճարված (վճարման ենթակա) ԱԱՀ-ի գումարների մնացորդը, որը վերաբերվում է առևտրի հարկով հարկվող գործունեության մեջ օգտագործվող ձեռքբերումների (մասնավորապես՝ ապրանքային) մնացորդներին, միացնում են ծախսերին (առևտրի հարկ վճարող համարվելու առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանում):^{*2)}

8.3. Հանվել է ^{*2)}

9. Առևտրի հարկով հարկման կարգից հարկման ընդհանուր կարգին անցնելը

9.1. Առևտրի հարկով հարկման կարգից հարկման ընդհանուր կարգին անցնելու պահից տվյալ տարվա մնացած ժամանակահատվածում հարկ վճարողները շահութահարկը (եկամտահարկը), այդ թվում կանխավճարները, և ԱԱՀ-ը հաշվարկում և վճարում են օրենսդրությամբ սահմանված ընդհանուր կարգով:

9.2. Առևտրի հարկով հարկման կարգից հարկման ընդհանուր կարգին անցնելու պահից իրացման շրջանառության նկատմամբ հաշվարկված ԱԱՀ-ի գումարներից չեն հաշվանցվում առևտրի հարկ վճարող համարվելու ժամանակահատվածում մատակարարների հարկային հաշիվներում առանձնացված, ինչպես նաև մաքսային հայտարարագրերում վճարված (վճարման ենթակա)^{*2)} ԱԱՀ-ի գումարները:

9.3. Ընթացիկ տարում առևտրի հարկով հարկման կարգից հարկման ընդհանուր կարգին անցնելիս հարկ վճարողները շահութահարկի (եկամտահարկի) կանխավճարները հաշվարկում են նախորդ տարվա շահութահարկի (եկամտահարկի) և (կամ) առևտրի հարկի գումարում ներառված սույն հրահանգի 1.1. կետով սահմանված համամասնությամբ որոշվող շահութահարկի (եկամտահարկի) գումարի հիման վրա՝ օրենքով սահմանված ընդհանուր կարգով:

Այդ դեպքում շահութահարկի (եկամտահարկի) կանխավճարները հաշվարկվում և վճարվում են առևտրի հարկ վճարող լինելու դադարեցման պահից «Շահութահարկի մասին», («Եկամտահարկի մասին») Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքով կանխավճարների համար սահմանված առաջիկա ժամկետում և չափերով:

Օրինակ 3.

Առևտրի հարկ վճարող համարվող կազմակերպության 2006թ. հաշվարկված առևտրի հարկի գումարը կազմել է 700.0 հազ. դրամ: 2007թ. ապրիլի 1-ից դադարել է համարվել այդպիսին և անցել հարկման ընդհանուր կարգի:

Տվյալ դեպքում կազմակերպությունը յուրաքանչյուր ամիս՝ սկսած ապրիլ ամսից պարտավոր է կատարել շահութահարկի կանխավճարներ 17.5 հազ. դրամի չափով ($700.0 \times 40\% \times 1/16$):²⁾

Օրինակ 4.

Առևտրային կազմակերպությունը 2003թ. 1-ին և 2-րդ եռամսյակների ընթացքում հանդիսացել է առևտրի հարկ վճարող և հաշվարկել առևտրի հարկ՝ 1 մլն. դրամ՝ 3-րդ եռամսյակից դադարելով լինել այդպիսին (անցել է հարկման ընդհանուր կարգին) և հաշվարկել շահութահարկ՝ 300.0 հազ. դրամ: 2004թ. հունվարի 1-ից նույնպես հարկերը հաշվարկում է ընդհանուր սահմանված կարգով:

2004թ. շահութահարկի կանխավճարներ հաշվարկելու համար հիմք է ընդունվում.

նախորդ տարվա 1-ին կիսամյակում հաշվարկված առևտրի հարկի գումարում առանձնացված շահութահարկի գումարը, որը կազմում է 0.4 մլն. դրամ ($1.0 \text{ մլն} \times 40\%$) և 2-րդ կիսամյակում հաշվարկված 0.3 մլն. դրամ շահութահարկի հանրագումարը ($0.4 + 0.3 = 0.7 \text{ մլն. դրամ}$): 2004թ. համար հարկ վճարողը պետք է կատարի շահութահարկի կանխավճարներ՝ 0.7 մլն. դրամի 75 %-ի չափով:

9.4. Առևտրի հարկով հարկման կարգից հարկման ընդհանուր կարգին անցնելիս ստացվող եկամուտներից չեն նվազեցվում առևտրի հարկ վճարող համարվելու ժամանակաշրջանին վերաբերող ծախսերը: Առևտրի հարկ վճարողի կողմից կանխավճարային ձևով կատարված ծախսերը ենթակա են հարկման ընդհանուր կարգին անցնելու ժամանակաշրջանին վերաբերող մասով նվազեցման:

Օրինակ 5.

Առևտրի հարկ վճարող համարվող «Ա» կազմակերպությունը 2007թ. հունվարին «Բ» կազմակերպության հետ կնքել է տարածքի վարձակալության պայմանագիր, որի համաձայն պարտավորվել է «Բ» կազմակերպությանը յուրաքանչյուր եռամսյակ, մինչև եռամսյակի առաջին ամսվա 5-ը վճարել 100.0 հազ. դրամ՝ առաջին եռամսյակի համար վճարումը կատարելով հունվարի 3-ին: 2007թ. մարտի 1-ից դադարելով համարվել առևտրի հարկ վճարող «Ա» կազմակերպությունը անցել է հարկման ընդհանուր կարգի:

Տվյալ դեպքում «Ա» կազմակերպությունը մարտ ամսվա համար կանխավճարային ձևով կատարած 33.3 հազ. դրամ վարձակալական վճարը ($100.0/3$) որպես ծախս ձանաչում է ընդհանուր կարգով հարկման ժամանակատվածում:²⁾

9.5. Առևտրային կազմակերպությունները և անհատ ձեռնարկատերերը նախորդ տարիների ընթացքում ստացած վնասը չեն կարող նվազեցնել առևտրի հարկով հարկման դադարեցման պահից (հարկման ընդհանուր կարգին անցնելուց) հետո գործունեությունից ստացված համախառն եկամտից: Առևտրի հարկով հարկման ժամանակաշրջանում ստացած վնասը նույնպես ենթակա չէ նվազեցման:

9.6. Հանվել է²⁾

10. Պատասխանատվություն հարկային օրենսդրությունը խախտելու համար

10.1. Հարկային օրենսդրությունը խախտելու համար հարկ վճարողները պատասխանատվություն են կրում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

10.2. Հարկ վճարողները սույն հրահանգի 1.6 կետով նախատեսվող հայտարարագրի մեջ սույն հրահանգի.

ա/ 1.5 կետի «բ» ենթակետով նախատեսված՝ ներմուծված և չիրացված ապրանքների վերաբերյալ⁴⁾ ոչ ճիշտ տեղեկություններ ներառելու դեպքում վճարում են տուգանք՝ սահմանաչափի նկատմամբ ապրանքների մնացորդը գերազանցող մասի 50 %-ի չափով:

բ/ 1.5 կետի «դ» ենթակետով նախատեսվող գործունեություն չիրականացնելու վերաբերյալ ոչ ճիշտ տեղեկություններ ներառելու դեպքում վճարում են տուգանք՝ 100.0 հազար դրամի չափով.

10.3. Առևտրի հարկով հարկվող շրջանառությունը թաքցնելու կամ պակաս ցույց տալու հետևանքով բյուջե վճարման ենթակա առևտրի հարկի գումարները թաքցնելու կամ պակաս ցույց տալու

համար վճարողներից գանձվում է թաքցված կամ պակաս ցույց տրված առևտրի հարկի գումարը, ինչպես նաև տուգանք՝ այդ գումարի չափով:

Հարկվող օբյեկտը թաքցնելը կամ պակաս ցույց տալը հարկային մարմին ներկայացված առևտրի հարկի հաշվարկում հարկվող օբյեկտը ցույց չտալը, պակաս ցույց տալը, կամ էլ գործունեություն չիրականացնելու մասին կեղծ տվյալներ ներկայացնելն է:²⁾

<i>Հայտարարագիր (առևտրի հարկ վճարող համարվելու համար)</i>	<i>Փաստաթղթի հերթական համարը (լրացվում է հարկային մարմնի կողմից)</i>
1. Հարկ վճարողի հաշվառման համարը	
2. Առևտրային կազմակերպության անվանումը	3. Անհատ ձեռնարկատերի անուն, ազգանունը
4. Հասցե	5. Հեռախոսի համարը

<i>6. Առևտրական օբյեկտների</i>	
<i>տեսակները (խանութ, կրպակ (տաղավար) պահեստ)</i>	<i>հասցեն</i>

*(հանվել է) *6)*
*ա/ (ուժը կորցրած է ճանաչվել) *4), *5), *6)*
*բ/ (ուժը կորցրած է ճանաչվել) *6)*

Տեղյակ եմ սույն հայտարարագրի մեջ տրվող ոչ ճիշտ տեղեկությունների համար ԼՂՀ օրենսդրությամբ սահմանված պատասխանատվությանը

<i>Հարկ վճարողի (պատասխանատու անձի) ստորագրություն</i>	<i>Հարկ վճարողի կնիքը</i>	<i>Սպասարկող ստորաբաժանման պետ՝ Տեսուչ՝</i>
--	---------------------------	--

*Հայտարարագրի ներկայացման ժամկետը
« _____ » _____ 200_ թ.*

Հայտարարագիրը լրացվում է 2 օրինակից, որոնք ներկայացվում են հարկ վճարողի հաշվառման (գրանցման) վայրի սպասարկող ստորաբաժանում: Սպասարկող ստորաբաժանման կողմից գրանցվելուց հետո 1 օրինակը հանձնվում է հարկ վճարողին:

Հայտարարագրի լրացման կարգը

- [1] - Լրացվում է ԼՂՀ հարկային մարմնի կողմից տրամադրված հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ)*
- [2] - Լրացվում է առևտրային կազմակերպության լրիվ անվանումը*
- [3] - Լրացվում է անհատ ձեռնարկատիրոջ անուն, ազգանունը*
- [4] - Լրացվում է հարկ վճարողի հասցեն (անհատ ձեռնարկատիրոջ համար՝ բնակության հասցեն)*
- [5] - Լրացվում է հարկ վճարողի աշխատանքային (անհատ ձեռնարկատիրոջ համար՝ բնակության վայրի) հեռախոսահամարը*
- [6] - Նշվում է առևտրական գործունեության իրականացման առևտրական օբյեկտների տեսակները և հասցեները*

Առևտրի հարկի հաշվարկ	Փաստաթղթի հերթական համարը						
	(լրացվում է հարկային մարմնի կողմից)						
1. Հարկ վճարողի հաշվառման համարը							
2. Իրավաբանական անձի անվանումը կամ անհատ ձեռնարկատերի անունը, ազգանունը							
3. Գտնվելու (բնակության) վայրը							
4. Հեռախոսահամարը							
5. Ներկայացման ամսաթիվը, ամիսը, փարեթիվը							
	Չափի միավորը				Հազար ՀՀ դրամ		

Հաշվելու ժամանակաշրջանը՝ 20__ թ. _____ ամիս

6. Առևտրական օբյեկտների	
տեսակները (խանութ, կրպակ (տաղավար), պահեստ)	հասցեն

7. Մատակարարներից ստացված հարկային հաշիվներում (ներմուծման դեպքում՝ մաքսային հայտարարագրերում) առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը	X
7.1. հաշվելու ամսվա սկզբում	
7.2. հաշվելու ամսում ստացված	
8. Հաշվելու ամսում իրացման ընդհանուր շրջանառությունը	
9. Առևտրի հարկ վճարողի կողմից հաշվելու ամսում դուրս գրված հարկային հաշիվում նշված ԱԱՀ-ի գումարը	X
9.1. մատակարարներից ստացված հարկային հաշիվի (ներմուծման դեպքում՝ մաքսային հայտարարագրի) հիման վրա	
9.2. առանց մատակարարներից ստացված հարկային հաշիվի (ներմուծման դեպքում՝ մաքսային հայտարարագրի)	
10. Հաշվելու ամսում առևտրի հարկով հարկվող շրջանառությունը (8 - 9.2), այդ թվում՝	
10.1. ազատված շրջանառություն	
11. Առևտրի հարկի դրույքաչափը	
12. Հարկվող շրջանառության նկատմամբ հաշվելու ամսում հաշվարկված առևտրի հարկի գումարը	
13. Հաշվելու ամսում ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի գումարը	
14. Առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարի հաշվարկման համար ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի գումարի նկատմամբ դրույքաչափը	
15. Հաշվելու ամսում առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարը	
16. Նախորդ ամիսներում ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի մասով առևտրի հարկի գումարից նվազեցված և հաշվելու ամիս փոխանցված գումարը	
17. Ընդամենը հաշվելու ամսում առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարը	
18. Հաշվելու ամսում առևտրի հարկի նվազագույն գումարը (1%)	
19. Հաշվելու ամսում հաշվարկված առևտրի հարկի գումարը	

20. Ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի մասով առևտրի հարկի գումարից չնվազեցվող և հաջորդ ամիսներ փոխանցվող գումարը	
21. Հաշվետու ամսում նվազեցման ենթակա առևտրի հարկի գումարը	
22. Հաշվետու ամսում վճարման ենթակա առևտրի հարկի գումարը	
23. Հաշվետու ամսում վճարման ենթակա ԱԱՀ-ի գումարը (9.2-րդ կետի գումարը)	
24. Հարկային արտոնություններից օգուվելու իրավունքը հաստատող հավաստագրի գործողության ժամկետում ներառված ամիսներին առևտրի հարկով հարկվող շրջանառությունը՝ աճողական	

Կ Ա Ր Գ
ԱՌԵՎՏՐԻ ՀԱՐԿԻ ՀԱՇՎԱՐԿԻ ԼՐԱՑՄԱՆ

1. Առևտրի հարկի հաշվարկը (այսուհետ՝ հաշվարկ) լրացվում է հազար դրամներով՝ ստորակետից հետո մեկ նիշի ճշգրտությամբ:
2. Հաշվարկի 1-ին կետում լրացվում է հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ-ն):
3. Հաշվարկի 2-րդ կետում լրացվում է իրավաբանական անձի անվանումը կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ անունը, ազգանունը:
4. Հաշվարկի 3-րդ կետում լրացվում է իրավաբանական անձի գրանցվելու վայրը կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ բնակության վայրը:
5. Հաշվարկի 4-րդ կետում լրացվում է հարկ վճարողի աշխատանքային (անհատ ձեռնարկատիրոջ համար՝ բնակության վայրի) հեռախոսահամարը:
6. Հաշվարկի 5-րդ կետում լրացվում է հաշվարկի ներկայացման ամսաթիվը, ամիսը, տարեթիվը: Փոստով հաշվարկը ներկայացնելու դեպքում, անկախ հաշվարկում նշված ամսաթվից, հաշվարկի ներկայացման ամսաթիվ է համարվում փոստային բաժանմունքի ընդունման օրվա օրացուցային կնիքի արտատրիպը: Հաշվարկը առձեռն ներկայացվելու դեպքում ներկայացման օր է համարվում հաշվարկը հարկային մարմին հանձնելու օրը:
7. Հաշվարկի 6-րդ կետում լրացվում են առևտրական գործունեության իրականացման օբյեկտների տեսակները և հասցեները:
8. Հաշվարկի 7.1-ին կետում լրացվում է հաշվետու ամսվա սկզբին ապրանքային մնացորդի մասով մատակարարներից ստացված հարկային հաշիվներում (ներմուծման դեպքում՝ մաքսային հայտարարագրերում) առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը:
9. Հաշվարկի 7.2-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում ձեռք բերված ապրանքների մասով մատակարարներից ստացված հարկային հաշիվներում (ներմուծման դեպքում՝ մաքսային հայտարարագրերում) առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը:
10. Հաշվարկի 8-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում առևտրի հարկ վճարողի կողմից մատակարարված ապրանքների և մատուցված ծառայությունների իրացման ընդհանուր շրջանառությունը՝ ներառյալ 9.1-ին և 9.2-րդ կետերի հանրագումարը:
11. Հաշվարկի 9.1-ին կետում լրացվում է հաշվետու ամսում «Առևտրի հարկի մասին» օրենքի 13-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջների պահպանմամբ առևտրի հարկ վճարողի կողմից դուրս գրված հարկային հաշվում նշված ԱԱՀ-ի գումարները:
12. Հաշվարկի 9.2-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում «Առևտրի հարկի մասին» օրենքի 13-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջների խախտմամբ առևտրի հարկ վճարողի կողմից դուրս գրված հարկային հաշվում նշված ԱԱՀ-ի գումարները:
13. Հաշվարկի 10-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում առևտրի հարկով հարկվող շրջանառությունը՝ 8-րդ և 9.2-րդ կետերի տարբերությունը:
14. Հաշվարկի 10.1-ին կետում լրացվում է հարկային արտոնություններից օգտվելու իրավունքը հաստատող հավաստագրի հիման վրա հաշվետու ամսում ազատված շրջանառությունը:
15. Հաշվարկի 11-րդ կետում լրացվում է առևտրի հարկի դրույքաչափը (2021 թվականի համար՝ 2 տոկոս, 2022 թվականից սկսած՝ 3 տոկոս):

16. Հաշվարկի 12-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում հարկվող շրջանառության նկատմամբ հաշվարկված առևտրի հարկի գումարը ($12 = 10 \times 11$):
17. Հաշվարկի 13-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի գումարը:
18. Հաշվարկի 14-րդ կետում լրացվում է առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարի հաշվարկման համար ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի գումարի նկատմամբ դրույքաչափը (2021 թվականի համար՝ 1 տոկոս, 2022 թվականից սկսած՝ 2 տոկոս):
19. Հաշվարկի 15-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի մասով առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարը ($15 = 13 \times 14$):
20. Հաշվարկի 16-րդ կետում լրացվում է նախորդ ամիսներում ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի մասով առևտրի հարկի գումարից չնվազեցված և հաշվետու ամիս փոխանցված գումարը:
21. Հաշվարկի 17-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարը ($17 = 15 + 16$):
22. Հաշվարկի 18-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում առևտրի հարկի նվազագույն գումարը ($10 \times 1\%$):
23. Հաշվարկի 19-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում հաշվարկված առևտրի հարկի գումարը (եթե $(12-17) < 18$, ապա $19=18$, եթե $(12-17) \geq 18$, ապա $19=(12-17)$):
24. Հաշվարկի 20-րդ կետում լրացվում է ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի մասով առևտրի հարկի գումարից չնվազեցվող և հաջորդ ամիսներ փոխանցվող գումարը (եթե $(12-17) < 18$, ապա $20=[17-(12-18)]$, եթե $(12-17) \geq 18$ ապա $20=0$):
25. Հաշվարկի 21-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում նվազեցման ենթակա առևտրի հարկի գումարը ($10.1/10 \times 100 \times 19/100$):
26. Հաշվարկի 22-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում վճարման ենթակա առևտրի հարկի գումարը ($19-21$):
27. Հաշվարկի 23-րդ կետում լրացվում է հաշվետու ամսում վճարման ենթակա ԱԱՀ-ի գումարը:
28. Հաշվարկի 24-րդ կետում լրացվում է հարկային արդյունություններից օգտվելու իրավունքը հաստատող հավաստագրի գործողության ժամկետում ներառված ամիսներին առևտրի հարկով հարկվող շրջանառությունը՝ աճողական:

Ձև

Առևտրի հարկի հաշվարկ (կիսամյակային հաշվարկ-հաշվեքվություն ներկայացնող անհատ ձեռնարկատիրոջ համար)	Փաստաթղթի հերթական համարը <hr/> (լրացվում է հարկային մարմնի կողմից)
1. Հարկ վճարողի հաշվառման համարը	
2. Անհատ ձեռնարկատիրոջ անունը, ազգանունը	
3. Բնակության վայրը	
4. Ներկայացման ամսաթիվը, ամիսը, տարեթիվը	
	Չափի միավորը Հազար ՀՀ դրամ

Հաշվեքու ժամանակաշրջանը՝ 20__ թ. _____ կիսամյակ

5. Առևտրական օբյեկտների	
տեսակները (խանութ, կրպակ (տաղավար), պահեստ)	հասցեն

6. Հաշվեքու կիսամյակի ամիսները						
7. Մատակարարներից ստացված հարկային հաշիվներում (ներմուծման դեպքում՝ մաքսային հայտարարագրերում) առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը	X	X	X	X	X	X
7.1. ամսվա սկզբում						
7.2. ամսում ստացված						
8. Հաշվեքու կիսամյակում (ըստ ամիսների) իրացման ընդհանուր շրջանառությունը						
9. Առևտրի հարկ վճարողի կողմից հաշվեքու կիսամյակում (ըստ ամիսների) դուրս գրված հարկային հաշվում նշված ԱԱՀ-ի գումարը	X	X	X	X	X	X
9.1. մատակարարներից ստացված հարկային հաշվի (ներմուծման դեպքում՝ մաքսային հայտարարագրի) հիման վրա						
9.2. առանց մատակարարներից ստացված հարկային հաշվի (ներմուծման դեպքում՝ մաքսային հայտարարագրի)						
10. Հաշվեքու կիսամյակում (ըստ ամիսների) առևտրի հարկով հարկվող շրջանառությունը (8 - 9.2), այդ թվում՝						
10.1. ազատված շրջանառություն						
11. Առևտրի հարկի դրույքաչափը						
12. Հարկվող շրջանառության նկատմամբ հաշվեքու կիսամյակում (ըստ ամիսների) հաշվարկված առևտրի հարկի գումարը						
13. Հաշվեքու կիսամյակում (ըստ ամիսների) ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի գումարը						

14. Առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարի հաշվարկման համար ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի գումարի նկատմամբ դրույքաչափը						
15. Հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարը						
16. Նախորդ ամիսներում ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի մասով առևտրի հարկի գումարից չնվազեցված և հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) փոխանցված գումարը						
17. Ընդամենը հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարը						
18. Հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) առևտրի հարկի նվազագույն գումարը (1%)						
19. Հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) հաշվարկված առևտրի հարկի գումարը						
20. Ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի մասով առևտրի հարկի գումարից չնվազեցվող և հաջորդ ամիսներ փոխանցվող գումարը						
21. Հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) նվազեցման ենթակա առևտրի հարկի գումարը						
22. Հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) վճարման ենթակա առևտրի հարկի գումարը						
23. Հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) վճարման ենթակա ԱԱՀ-ի գումարը (9.2-րդ կետի գումարը)						
24. Հարկային արտոնություններից օգտվելու իրավունքը հաստատող հավաստագրի գործողության ժամկետում ներառված ամիսներին առևտրի հարկով հարկվող շրջանառությունը՝ աճողական						

Կ Ա Ր Գ

ԱՌԵՎՏՐԻ ՀԱՐԿԻ ՀԱՇՎԱՐԿԻ ԼՐԱՑՄԱՆ (ԿԻՍԱՄՅԱԿԱՅԻՆ ՀԱՇՎԱՐԿ-ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՂ ԱՆՀԱՏ ՁԵՌՆԱՐԿԱՏԻՐՈՋ ՀԱՄԱՐ)

1. Առևտրի հարկի հաշվարկը (կիսամյակային հաշվարկ-հաշվետվություն ներկայացնող անհատ ձեռնարկատիրոջ համար) (այսուհետ՝ հաշվարկ) լրացվում է հազար դրամներով՝ ստորակետից հետո մեկ նիշի ճշտությամբ:

2. Հաշվարկի 1-ին կետում լրացվում է հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ-ն):

3. Հաշվարկի 2-րդ կետում լրացվում է անհատ ձեռնարկատիրոջ անունը, ազգանունը:

4. Հաշվարկի 3-րդ կետում լրացվում անհատ ձեռնարկատիրոջ բնակության վայրի հասցեն:

5. Հաշվարկի 4-րդ կետում լրացվում է հաշվարկի ներկայացման ամսաթիվը, ամիսը, փարեթիվը: Փոստով հաշվարկը ներկայացնելու դեպքում, անկախ հաշվարկում նշված ամսաթվից, հաշվարկի ներկայացման ամսաթիվ է համարվում փոստային բաժանմունքի ընդունման օրվա օրացուցային կնիքի արտատիպը: Հաշվարկը առձեռն ներկայացվելու դեպքում ներկայացման օր է համարվում հաշվարկը հարկային մարմին հանձնելու օրը:

6. Հաշվարկի 5-րդ կետում լրացվում են առևտրական գործունեության իրականացման օբյեկտների տեսակները և հասցեները:

7. Հաշվարկի 6-րդ կետում լրացվում են հաշվետու կիսամյակի ամիսները՝ ըստ հաջորդականության:

8. Հաշվարկի 7.1-ին կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակի յուրաքանչյուր ամսվա սկզբին ապրանքային մնացորդի մասով մատակարարներից ստացված հարկային հաշիվներում (ներմուծման դեպքում՝ մաքսային հայտարարագրերում) առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը:

9. Հաշվարկի 7.2-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) ձեռք բերված ապրանքների մասով մատակարարներից ստացված հարկային հաշիվներում (ներմուծման դեպքում՝ մաքսային հայտարարագրերում) առանձնացված ԱԱՀ-ի գումարը:

10. Հաշվարկի 8-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) առևտրի հարկ վճարողի կողմից մատակարարված ապրանքների և մատուցված ծառայությունների իրացման ընդհանուր շրջանառությունը՝ ներառյալ 9.1-ին և 9.2-րդ կետերի հանրագումարը:

11. Հաշվարկի 9.1-ին կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) «Առևտրի հարկի մասին» օրենքի 13-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջների պահպանմամբ առևտրի հարկ վճարողի կողմից դուրս գրված հարկային հաշվում նշված ԱԱՀ-ի գումարները:

12. Հաշվարկի 9.2-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) «Առևտրի հարկի մասին» օրենքի 13-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջների խախտմամբ առևտրի հարկ վճարողի կողմից դուրս գրված հարկային հաշվում նշված ԱԱՀ-ի գումարները:

13. Հաշվարկի 10-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) հարկվող շրջանառությունը՝ 8-րդ և 9.2-րդ կետերի փարբերությունը:
14. Հաշվարկի 10.1-ին կետում լրացվում է հարկային արտոնություններից օգտվելու իրավունքը հաստատող հավաստագրի հիման վրա հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) ազատված շրջանառությունը:
15. Հաշվարկի 11-րդ կետում լրացվում է առևտրի հարկի դրույքաչափը (2021 թվականի համար՝ 2 տոկոս, 2022 թվականից սկսած՝ 3 տոկոս):
16. Հաշվարկի 12-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) հարկվող շրջանառության նկատմամբ հաշվարկված առևտրի հարկի գումարը ($12 = 10 \times 11$):
17. Հաշվարկի 13-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի գումարը:
18. Հաշվարկի 14-րդ կետում լրացվում է առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարի հաշվարկման համար ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի գումարի նկատմամբ դրույքաչափը (2021 թվականի համար՝ 1 տոկոս, 2022 թվականից սկսած՝ 2 տոկոս):
19. Հաշվարկի 15-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի մասով առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարը ($15 = 13 \times 14$):
20. Հաշվարկի 16-րդ կետում լրացվում է նախորդ ամիսներում ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի մասով առևտրի հարկի գումարից չնվազեցված և հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) փոխանցված գումարը:
21. Հաշվարկի 17-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) առևտրի հարկի գումարից նվազեցվող գումարը ($17 = 15 + 16$):
22. Հաշվարկի 18-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) առևտրի հարկի նվազագույն գումարը ($10 \times 1\%$):
23. Հաշվարկի 19-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) հաշվարկված առևտրի հարկի գումարը (եթե $(12-17) < 18$, ապա $19=18$, եթե $(12-17) \geq 18$, ապա $19=(12-17)$):
24. Հաշվարկի 20-րդ կետում լրացվում է ապրանքների ձեռքբերման ծախսերի մասով առևտրի հարկի գումարից չնվազեցվող և հաջորդ ամիսներ փոխանցվող գումարը (եթե $(12-17) < 18$, ապա $20=[17-(12-18)]$, եթե $(12-17) \geq 18$ ապա $20=0$):
25. Հաշվարկի 21-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) նվազեցման ենթակա առևտրի հարկի գումարը ($10.1/10 \times 100 \times 19/100$):
26. Հաշվարկի 22-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) վճարման ենթակա առևտրի հարկի գումարը (19-21):
27. Հաշվարկի 23-րդ կետում լրացվում է հաշվետու կիսամյակում (ըստ ամիսների) վճարման ենթակա ԱԱՀ-ի գումարը:
28. Հաշվարկի 24-րդ կետում լրացվում է հարկային արտոնություններից օգտվելու իրավունքը հաստատող հավաստագրի գործողության ժամկետում ներառված ամիսներին առևտրի հարկով հարկվող շրջանառությունը՝ աճողական:

⁵⁾

*1) ԼՂՀ ԿԱ ՀՊԾ պետի 18.01.06թ. «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հարկային պետական վարչության պետի 2002 թվականի հուլիսի 15-ի թիվ 30/Ղ հրամանում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» թիվ 6/Ղ հրամանի խմբագրությամբ

*2) ԼՂՀ ԿԱ ՀՊԾ պետի 14.01.08թ. «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հարկային պետական վարչության պետի 2002 թվականի հուլիսի 15-ի թիվ 30/Ղ հրամանում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» թիվ 4/Ն հրամանի խմբագրությամբ

*3) ԼՂՀ ԿԱ ՀՊԾ պետի 29.12.09թ. «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հարկային պետական վարչության պետի 2002 թվականի հուլիսի 15-ի թիվ 30/Ղ հրամանում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» թիվ 33/Ն հրամանի խմբագրությամբ

*4) ԼՂՀ ԿԱ ՀՊԾ պետի 31.01.13թ. «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հարկային պետական վարչության 2002 թվականի հուլիսի 15-ի թիվ 30/Ղ հրամանում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» N 3-Ն հրամանի խմբագրությամբ

*5) ԼՂՀ ֆինանսների նախարարի 19.01.16թ. «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հարկային պետական վարչության 2002 թվականի հուլիսի 15-ի թիվ 30/Ղ հրամանում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N 16-Ն հրամանի խմբագրությամբ

*6) ԱՀ պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի 15.03.21թ. «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հարկային պետական վարչության 2002 թվականի հուլիսի 15-ի թիվ 30/Ղ հրամանում փոփոխություններ կատարելու մասին» N 41-Ն հրամանի խմբագրությամբ